

Reïntegratie is dood. Lang leve de reïntegratie!

De reïntegratiesector staat onder druk en lijkt in de huidige vorm ten dode opgeschreven. De sector heeft last van imagoproblemen en de vraag- en aanbodkant van de markt functioneren niet optimaal. Toch is er een nieuwe dynamiek aan het ontstaan. Het afschaffen van de uitbestedingsverplichting voor gemeenten per 1 januari 2006 moet de beleidsvrijheid van gemeenten vergroten. De beoogde invoering van de nieuwe zorgverzekering en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning leidt tot impulsen voor de reïntegratiemarkt. De relatie van de gemeente als opdrachtgever met de opdrachtnemers zal veranderen. De herpositionering van bestaande aanbieders van reïntegratiediensten en de toetreding van nieuwe marktpartijen zetten door. De reïntegratiesector is springlevend.

20

De zorgverzekeraars staan aan de vooravond van een ingrijpende operatie: de invoering van de basisverzekering voor curatieve zorg per 1 januari 2006. Dit leidt er onder meer toe dat het huidige gedifferentieerde verzekeringsstelsel (ziekenfonds, particulier en publiekrechtelijke regelingen voor ambtenaren) verdwijnt.

Hiervoor in de plaats komt er één markt voor de basisverzekering: een verplichte verzekering op privaatrechtelijke basis met acceptatieplicht en een systeem van risicoverevening. Deze verzekering kent een basispakket met alle noodzakelijke zorg, die vooralsnog vergelijkbaar is met de huidige ziekenfondsverzekering. Op deze markt kunnen zorgverzekeraars

zich onderscheiden met onder meer polisvarianten, (nominale) premiestelling, doelmatigheid en service. Naast de basisverzekering bieden zorgverzekeraars aanvullende verzekeringen aan.

Nieuwe kansen gemeentelijke markt
Met de basisverzekering zijn gemeenten nadrukkelijk in beeld als interessant

marktsegment voor zorgverzekeraars, vanwege de mogelijkheid van collectieve contracten voor werknemers en voor minima.

Collectieve contracten voor werknemers

Tot op heden zijn de gemeenteambtenaren voor hun ziektekosten verzekerd volgens de IZA-regeling. De grondslag voor de IZA-regeling ligt in de ambtenarenwet. Het is een gemeenschappelijke regeling op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen en de Provinciewet. Het Instituut Zorgverzekering Ambtenaren Nederland voert de regeling uit voor zo'n 630.000 verzekerden. IZA werkt onder andere hiervoor samen met Zorgverzekeraar VGZ.

Met de basisverzekering kunnen ook andere zorgverzekeraars dingen naar de gunst van de individuele gemeenteambtenaren én de gemeenten voor het aanbieden van (collectieve) zorgverzekeringen. Hiermee gaat de concurrentie tussen zorgverzekeraars toenemen en komen gemeenten in de positie dat zij door goed onderhandelen tot optimale resultaten kunnen komen.

Deze gemeentelijke collectieve contracten voor werknemers beperken zich niet tot de zorgverzekeringen. Ook andere financiële producten (schade/levensverzekering, bedrijfsspaarregelingen, hypotheek) en zeker niet in de laatste plaats arbo-/reïntegratieproducten maken daarvan deel uit.

Collectieve contracten voor minima

Binnen de huidige zorgverzekering bestaan reeds collectieve contracten voor minima voor ziekenfonds- en aanvullende verzekeringen. De gemeentelijke sociale diensten zijn over het algemeen contractpartner voor de zorgverzekeraars. Gemeenten bieden op deze wijze hun uitkeringsgerechtigden extra voorzieningen en beperken verder de uitgaven voor bijzondere bijstand. Binnen de nieuwe zorgverzekering te

maken keuzen van de verzekerden (hoog eigen risico en een beperkte tot geen aanvullende verzekering met dientengevolge een lage(re) premie) kunnen tot een hoger beroep op de bijzondere bijstand leiden. De gemeente heeft er belang bij dat de minima/uitkeringsgerechtigden een goede basis- en aanvullende verzekering afsluiten tegen een scherpe prijs. Er is dus een directe relatie tussen zorgverzekering en gemeentelijk domein. Aan de andere kant genereren verzekeraars extra afzet-/omzetmogelijkheden waarbij het

Arbo- en reïntegratieproducten kunnen deel uitmaken van collectieve contracten

debiteurenrisico vermindert doordat de gemeente(lijke sociale dienst) als kassier optreedt. Ook voor deze groep zijn er interessante raakvlakken tussen zorgverzekering en reïntegratie.

Wet Maatschappelijke Ondersteuning

De WMO bundelt de huidige Welzijnswet, de Wet Voorzieningen Gehandicapten (WVG) en delen van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) en de Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid (WCPV) tot één geheel. De wet brengt gemeenten in de rol van regisseur van integraal lokaal beleid en die van inkoper van diensten, waaronder een deel van de voorzieningen uit de AWBZ. De overheveling van de huishoudelijke hulp uit de AWBZ naar de WMO is inmiddels beoogd per 1 juli 2006, gelijktijdig met de inwerkingtreding van de WMO.

Uitgangspunt van de wet is een grote mate van beleidsvrijheid en daarmee ook financiële verantwoordelijkheid voor gemeenten. De lokale keuzevrijheid in de door gemeenten te bedienen doelgroepen, het feitelijke aanbod van

diensten en de wijze van afhandeling van aanvragen vereisen niet alleen een duidelijke beleidsvisie en meerjarenplanning maar ook een organisatorische en administratieve vertaling daarvan. Uitvoering door de gemeente – buiten de verantwoordelijkheid voor regie, contractering en monitoring – is bij voorkeur niet aan de orde, maar wel uitbesteding aan het particuliere initiatief of aan de markt. Hierbij is een duidelijke parallel te trekken met de wijze waarop de gemeenten de reïntegratiefunctie uitvoeren. De gemeenten bepa-

len zelf de wijze waarop zij de indicatiefunctie inrichten: zelf doen, uitbesteden aan CIZ of de markt.

Koppeling tussen WMO en WWB

De gemeenten krijgen met de WMO de mogelijkheid om een integrale regie te voeren over de beleidsterreinen zorg, welzijn, wonen en inkomen. Ze kunnen een koppeling leggen tussen WWB en WMO, tussen reïntegratie en uitvoering van WMO-voorzieningen.

Deze suggestie bestaat al langer maar vergt wel nadere uitwerking. Zo heeft Divosa, de landelijke vereniging van leidinggevendenden bij Nederlandse overheidsorganisaties op het terrein van werk, inkomen en zorg, een onderzoek laten uitvoeren naar de samenloop van WWB en WMO. Dit onderzoek richt zich onder meer op de overlap in de doelgroep. Die lijkt beperkt te zijn. Maar de samenhang tussen WWB en WMO gaat verder dan alleen de overlap in de doelgroep.

Daarvan is het implementatiebureau WMO van VWS-VNG zich ook bewust. Medio augustus is een oproep gedaan aan gemeenten om zich beschikbaar te

stellen voor praktijkonderzoek naar de relatie WMO-WWB. Het implementatiebureau onderzoekt wat de rijksoverheid kan doen om de koppeling tussen de WMO en WWB voor gemeenten te faciliteren. Vraag is onder meer of er in de gemeenten al projecten lopen die zorg- en reïntegratieactiviteiten verenigen. Het onderzoek loopt vanaf september tot en met december 2005.

Koppeling tussen WWB, WMO en (Zorg)verzekering

De nieuwe zorgverzekering en de WMO en daaraan gekoppelde overhevelingen verminderen niet de noodzaak tot afstemming tussen zorgverzekeraars en gemeenten. Integendeel. Er ontstaat juist een grotere behoefte tot het afstemmen van de zorgketens binnen het verzekeringsdomein (ZVW en AWBZ) en het gemeentelijk domein (zie schema 1). Hetzij om zorg te dragen voor een goede overgang van burgers/verzekerden van het ene domein naar het andere. Hetzij om een doelmatige en cliëntgerichte inzet vanuit beide domeinen te realiseren.

De reïntegratiesector onder druk

Het functioneren en presteren van de reïntegratiesector staat al enige tijd ter discussie. De kritiek richt zich met name op de aanbodkant en in mindere mate op de vraagkant van de reïntegratiemarkt. Bij de aanbodkant gaat het om de reïntegratiebedrijven, hun achterblijvende prestaties en het gebrek aan transparantie voor wat betreft de kwaliteit en prijs van de dienstverlening. Bij de vraagkant gaat het om de gemeente als opdrachtgever en vooral de noodzaak om het opdrachtgeverschap te professionaliseren. Andere ontwikkelingen die de druk op de reïntegratiesector verhogen, liggen deels binnen de sector maar ook deels daarbuiten. Denk daarbij bijvoorbeeld aan ontwikkelingen in de BVE-sector, waardoor onderwijsinstellingen zich in

Voorbeelden

van zorgverzekeraars met koppelingen tussen zorgverzekering en reïntegratie, al dan niet specifiek voor de gemeentelijke markt

Achmea: Present

Present is een diensten- en servicespakket dat zich richt op het bevorderen van de gezondheid van werknemers en het terugdringen en voorkomen van verzuim. Vanuit Present wordt de werkgever gefaciliteerd op het gebied van leefstijl, preventie, verzuim en reïntegratie. Voor minima heeft Achmea Zorg een vergelijkbaar pakket ontwikkeld. Present maakt deel uit van een breder partnerschapconcept dat Achmea Zorg speciaal voor de gemeentelijke markt heeft ontwikkeld. Het ondersteunt de gemeente in haar werkgeversfunctie, reïntegratie- en bijstandsfunctie en domeinverantwoordelijkheid voor zorg en welzijn.

AGIS: Fit in Bedrijf

Fit in Bedrijf is een modulair opgebouwd pakket voor het voorkomen en beperken van het ziekteverzuim. Naast toegang tot reguliere en arbeidsgerelateerde zorg, bevat Fit in Bedrijf componenten die nodig zijn voor registratie en documentatie van het verzuim. Zowel op individueel dossierniveau als organisatiebreed biedt Fit in Bedrijf expertise.

CZ: Bedrijf en Gezondheid

Een integraal pakket van zorg en verzuim, zowel in diensten als in verzekeringen op het gebied van bedrijfsgezondheid, verzuimmanagement, interventie en verzekeringen.

Menzis: WerkGezond

WerkGezond is een combinatie van producten en diensten op het gebied van zorg en inkomen. De basis van het product is de Menzis WerkGezond Centrale, al dan niet in combinatie met een interventieverzekering, verzuimverzekering en/of ziektekostenverzekering. De WerkGezond Centrale is een centraal aanspreekpunt dat advies geeft aan werkgevers, bedrijfsartsen en andere professionals als het gaat om vraagstukken op het gebied van verzuim en gezondheid van werknemers.

VGZ-IZA: Bedrijfszorgpakket

Bedrijfszorg biedt de werkgever, i.c. de gemeente, instrumenten om het verzuim aan te pakken en richt zich op acute klachten van medewerkers. Bedrijfszorg biedt mogelijkheden om de arbodienstverlening in eigen beheer te nemen, inclusief inzet van bedrijfsartsen. Daarnaast is er een optimale inhoudelijke én financiële afstemming met de zorgverzekering.

toenemende mate begeven op de reïntegratiemarkt.

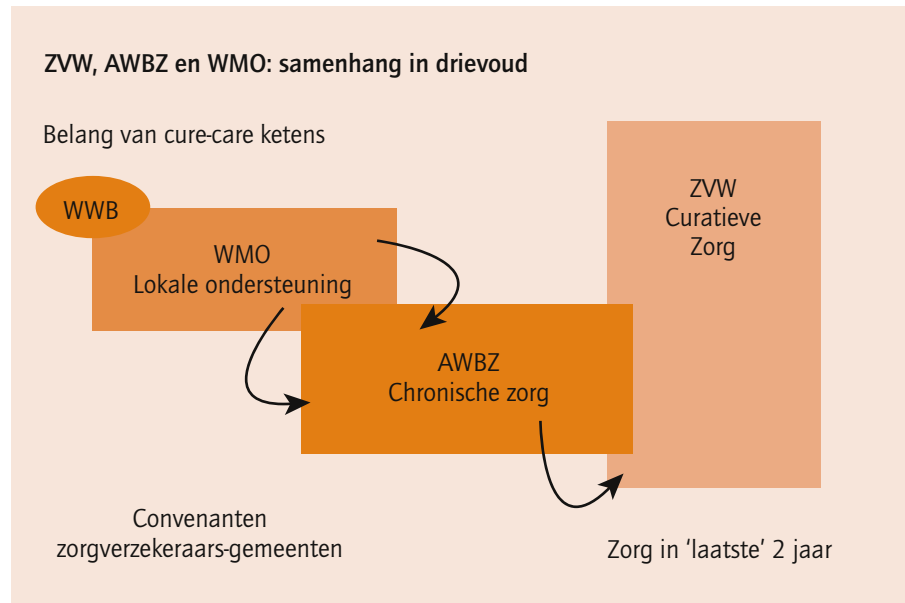
De sector kampt met problemen met vacaturewerving. Er is verder een verschuiving waarneembaar naar detachering en profilering met een eigen outlet naar de arbeidsmarkt. Een andere relevante ontwikkeling is de liberalisering van de arboreggeving en de

convergentie van arbo en reïntegratie. Daarbij keert de arbo terug naar moderne vormen van bedrijfsgezondheidszorg. Tot slot heeft de reïntegratiesector last van concurrentie met gemeentelijke initiatieven. Deze concurrentie neemt waarschijnlijk alleen maar toe met de modernisering van de Wet Sociale Werkvoorziening. De SW-

bedrijven staan voor de opgave een beweging 'van binnen naar buiten' te realiseren: zoveel mogelijk werk in een reguliere werkomgeving, waarbij 'Begeleid Werken' de voorkeur heeft.

Nieuwe kansen reïntegratiemarkt

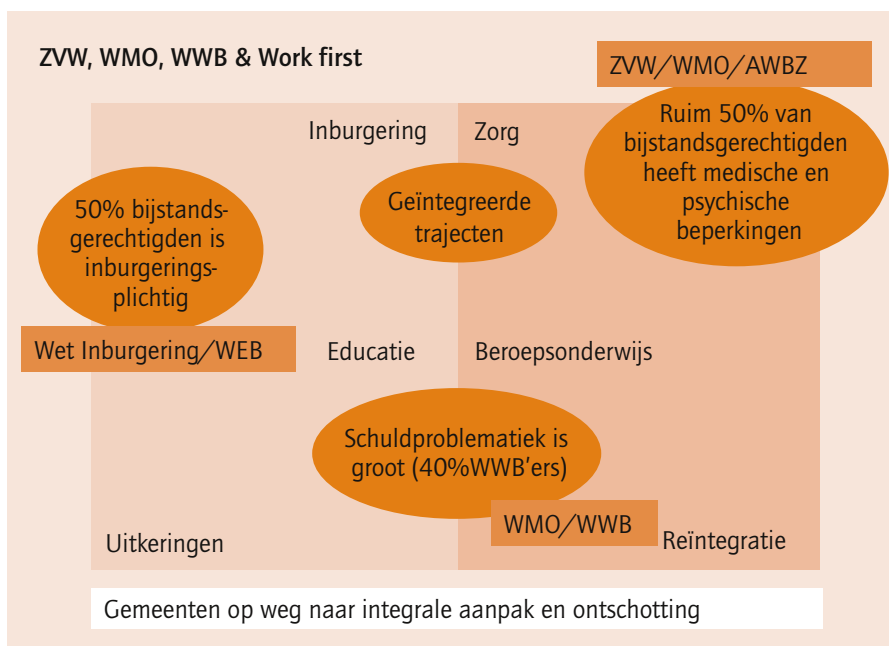
Leidt het voorgaande tot een doomsce- nario voor de reïntegratiesector of komen de oplossingen uit onverwachte hoek? Het laatste kan het geval zijn. De overlevingsstrategie voor de reïntegratie- sector bestaat uit een aantal elementen. Door een koppeling van 'leren en werken' moet de sector inspelen op de behoefte aan duale of geïntegreerde trajecten. De vraag naar dergelijke trajecten neemt toe, omdat de arbeids- markt van karakter verandert. Het accent ligt steeds minder op vakdiplo- ma's, en steeds meer op competenties en vaardigheden. Een belangrijk aan- dachtspunt daarbij is dat de vraag naar laaggeschoolden steeds meer zal teruglo- pen. Dit geldt met name voor de samen- loop van inburgering en reïntegratie. Reïntegratiebedrijven kunnen zich ver- der ontwikkelen naar loopbaanadvies

Schema 1 - Afstemming tussen het gemeentelijk domein en het verzekeringsdomein

en outplacement. Hiermee komt reïnte- gratie ook veel meer als HRM-instru- ment in beeld. Dit wordt versterkt door het aanbieden van combi-pakketten van zorg, arbo en reïntegratie. Ook de WMO biedt nieuwe mogelijkhe- den. Ieder reïntegratiebedrijf moet zich de vraag stellen welke mogelijkheden

er zijn voor de inschakeling van de re- integratiesector bij de uitvoering van de maatschappelijke voorzieningen die onder de WMO vallen. Het is interessant na te gaan welke maatschappelijke parti- cipatietaken kunnen worden uitgevoerd of welke toeleiding naar die markt kan plaatsvinden. Hoe kan het potentieel van de reïntegratiekandidaten ingezet worden binnen de WMO-taakgebieden, zoals de huishoudelijke zorg?

Schema 2 - Gevolgen voor verhoudingen in de markt

Integrale oplossing WWB

De gemeente krijgt een toenemende verantwoordelijkheid en financieel be- lang en loopt steeds grotere financiële risico's. Een deel daarvan kan afgedekt worden door het voeren van een inte- grale regie en een koppeling van afzon- derlijke producten/diensten. Daarbij is een differentiatie naar doel- groepen van belang. Binnen de brede populatie burgers in het algemeen en uitkeringsgerechtigden in het bijzon- der zijn deelgroepen te onderscheiden waarvoor specifieke integrale arrange- menten kunnen worden ontwikkeld. Schema 2 maakt de samenhang van een aantal beleidsdomeinen inzichte-

lijk. Het geeft eveneens aan dat gemeenten er baat bij hebben over te gaan tot het inkopen van volledige trajecten waarbij het wegnemen van belemmeringen als schulden, onvoldoende scholing, psychische hulp en dergelijke, in het totale traject zijn opgenomen.

Het voorgaande leidt tot het doorbreken van bestaande marktverhoudingen binnen de reïntegratiemarkt én daarbuiten. Een herordening van marktverhoudingen tussen gemeenten als opdrachtgevers en opdrachtnemers ligt in het verschiet. Gemeenten komen vanuit hun integrale regioerol en financiële belangen in een positie om daadwerkelijk te sturen. Dit vraagt wel om visie en de kwaliteiten om dat te realiseren (stuurmanskunst).

De herpositionering van bestaande aanbieders van reïntegratiediensten en de toetreding van nieuwe marktpartijen, waaronder zorg- en inkomensverzekeraars, zetten door. Grenzen vervagen tussen verzekeringsmarkten en segmenten van arbo/verzuim/reïntegratie. Ook de relatie met de onderwijssector is aan verandering onderhevig. Op afzienbare termijn ontstaan nieuwe allianties van publiek-private organisaties die het volledige assortiment van reïntegratiediensten op het gebied van zorg-welzijn-inkomen-educatie bieden.

Tot slot

De beoogde invoering van de nieuwe zorgverzekering en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning leidt tot impulsen voor de reïntegratiemarkt. Of deze

stelselwijzigingen daarmee als breekijzers of als katalysatoren zijn te duiden, is arbitrair. Dat hiermee een effectievere reïntegratie binnen bereik komt, is winst. In ieder geval voor de betreffende cliënt. Voor wie allemaal nog meer, is afhankelijk van de marktkrachten en het vermogen van de marktpartijen adequaat in te spelen op dit toekomstperspectief. ←

Mr. M.P.C. van der Krogt is lid van de concerndirectie van Conclusion en belast met de portefeuille Sociale Zekerheid en Zorg. Drs. P.A.M. van den Broek is seniorconsultant van Conclusion Consulting Sociale Zekerheid en Zorg.

Advertentie

(Sociale | nationaal
Zekerheid | forum)

Woensdag 12 en donderdag 13 oktober 2005
World Trade Center in Rotterdam

Ook dit jaar ontmoet u meer dan 250 collega's uit uw vakgebied

Al 8 jaar hét platform voor beslissers in de sociale zekerheid en arbeidsmarkt

Wegens groot succes organiseert Elsevier Congressen op 12 en 13 oktober 2005 voor het achtste jaar het Nationaal Forum Sociale Zekerheid. Dit jaar zal Hans Kamps, kroonlid SER en voorzitter van de ABU als dagvoorzitter beide dagen in goede banen leiden.

Vijf redenen waarom u dit forum niet mag missen

- U bent in 2 dagen op de hoogte van de laatste ontwikkelingen
- U ontmoet alle betrokken partijen die actief zijn in het sociale zekerheidsveld
- U heeft uitgebreid de mogelijkheid om collega's/relaties te ontmoeten
- U leert van de visies en ervaringen van zeer deskundige sprekers
- U krijgt concrete handvatten aangereikt voor uw praktijksituatie

Bespaar € 300,- op de deelnameprijs

Wilt u de eerste dag van het forum bezoeken en uw collega de tweede dag? Kies dan voor de voordelige bedrijfsplaatsregeling en bespaar € 300,- op de deelnameprijs.

Meer informatie en inschrijvingen

Kijk op www.elseviercongressen.nl. Of vraag de brochure aan via congressen.nfsz@reedbusiness.nl of via telefoonnummer 070 - 441 57 95.

Promotiemogelijkheden

U bedrijf onder de aandacht brengen bij het top management in de sociale zekerheid? Neem contact op met Suzan Kuiper 070 - 441 57 22 of u kunt een e-mail sturen naar: Suzan.Kuiper@reedbusiness.nl

In samenwerking met:

Sociaal
Bestek Reïntegratie

Sponsor

tempo-team